

An Bhruiséil, 23 Meán Fómhair 2022
(OR. en, bg, pl)

Comhad Idirinstitiúideach:
2020/0310(COD)

12616/22
ADD 1

CODEC 1328
SOC 503
EMPL 344

NÓTA MAIDIR LE MÍR "I/A"

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	Coiste na mBuanionadaithe/An Chomhairle
Ábhar:	Dréacht-TREOIR Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE maidir le pá íosta leordhóthanach san Aontas Eorpach (an chéad léamh) - Glacadh an ghnímh reachtaigh = Ráitis

Ráiteas ón mBulgáir

Measann Poblacht na Bulgáire go bhfuil an-tábhacht ag baint le cearta an duine a chur chun cinn agus a chosaint. Tá an tír tiomanta dá gealltanais maidir le cearta an duine agus leanfaidh sé de bheith tiomanta dóibh.

In 2018, ghlac Cúirt Bhunreachtúil na Bulgáire cinneadh ina luaitear go gcuireann Coinbhinsiún Chomhairle na hEorpa chun foréigean in aghaidh na mban agus foréigean teaghlaigh a chosc agus a chomhrac ('Coinbhinsiún Iostanbúl') coincheapa dlíthiúla chun cinn a bhaineann le coincheap inscne nach bhfuil ag luí le bunphrionsabail Bhunreacht na Bulgáire. Ina theannta sin, in 2021 shoiléirigh an Chúirt Bhunreachtúil nach bhféadfaí, i gcomhthéacs an dlíchórais náisiúnta, coincheap an ghnéis a úsáidtear sa Bhunreacht a thuiscint, ach amháin ina chiall bhitheolaíoch (fíor agus mná).

Agus tábhacht na ceiste á haithint aici, níl Poblacht na Bulgáire i gcoinne an dréacht-Treoir maidir le pá íosta a ghlacadh; i gcomhréir leis na cinntí thuasluaite ón gCúirt Bhunreachtúil, áfach, **luaitear ann, a mhéid a bhaineann leis an tagairt do ‘sonraí imdhealaithe de réir inscne’ in Airteagal 10(2) den Treoir, is iad sonraí imdhealaithe de réir gnéis amháin a bhaileoidh agus a chuirfidh Phoblacht na Bulgáire ar fáil (fireann/baineann).**

Ráiteas ón Ungáir

Tá Rialtas na hUngáire meáite ar fheidhmiú iomhchuí éifeachtúil an chórais náisiúnta lena socraítear an pá íosta a áirithiú. Ó 2010 i leith, tháinig méadú níos mó ná dhá oiread ar phá íosta na hUngáire agus socraíodh é tar éis dul i gcomhairle leis na comhpháirtithe sóisialta. Is léir ón méid sin, i measc nithe eile, tiomantas daingean an rialtais na caighdeáin mhaireachtála a ardú do chách. Mar thoradh ar chomhaontú arna shíniú ag an Rialtas agus ag na comhpháirtithe sóisialta, tháinig méadú breise 20 % ar phá íosta náisiúnta na hUngáire ón 1 Eanáir 2022, arb é an ráta forbartha ab airde san Aontas é.

Meabhraítear don Ungáir gur léir go dtiteann rialáil an phá, lena n-áirítear an pá íosta a chinneadh, faoi réir inniúlacht eisiach na mBallstát mar a chumhdaítear in Airteagal 153(5) CFAE agus gur uirlis riachtanach í a mhéid a bhaineann leis an mbeartas eacnamaíoch náisiúnta.

Thairis sin, i gcomhréir le dlí bunúsach na hUngáire, leis an dlí príomha, le prionsabail agus luachanna an Aontais Eorpaigh, chomh maith leis na gealltanais agus na prionsabail a eascraíonn as an dlí idirnáisiúnta, aithníonn an Ungáir an comhionannas idir fir agus mná agus cuireann sí an comhionannas sin chun cinn. Is mar luach bunúsach atá an comhionannas idir mná agus fir cumhdaithe i gConarthaí an Aontais Eorpaigh. I gcomhréir leis an méid sin agus lena reachtaíocht náisiúnta, is mar thagairt do ‘gnéas’ a dhéanann an Ungáir an téarma ‘inscne’ a léirmhíniú agus, dá réir sin, sonraí imdhealaithe de réir gnéis (mná agus fir) an léirmhíniú atá aici ar an tagairt do ‘sonraí imdhealaithe de réir inscne’ in Airteagal 10(2) de théacs na treorach.

Ráiteas ón Ostair

Tacaíonn an Ostair leis an gcuspóir maidir le pá íosta leordhóthanach san Aontas Eorpach.

Athdhearbhaíonn an Ostair nach mór an dlí príomha, deighilt Chonradhbhunaithe na n-inniúlachtaí idir an tAontas agus na Ballstáit, chomh maith le prionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta, a urramú go hiomlán. Caithfear samhlacha éagsúla den mhargadh saothair, neamhspleáchas iomlán na gcomhpháirtithe sóisialta agus na córais chómhargála sheanbhunaithe a chaomhnú.

Cuireann an Ostair i bhfios go láidir, de réir Airteagal 153(5) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, go háirithe maidir le cineál agus teorainneacha inniúlacht an Aontais ina leith sin, nach féidir leis an Aontas idirghabháil dhíreach a dhéanamh i dtaobh leibhéal an phá, ionas nach ndéanfar difear d'inniúlacht na mBallstát ná do neamhspleáchas na gcomhpháirtithe sóisialta sa réimse sin. Dá bhrí sin, níl bunús dlí ann ach le haghaidh treoir lena gcruthaítear creat nós imeachta, nach féidir a chur d'oibleagáid ar na Ballstáit rochtain ar chosaint pá íosta a thabhairt do gach oibrí.

I bhfianaise na hanailíse atá sa tuairim ó Sheirbhís Dlí na Comhairle, leagann an Ostair béim ar an tsamhail lena gcinneann sí pá, samhail atá bunaithe ar chomhaontaithe cómhargála amháin. Tá an Ostair den tuairim nach bhfuil sé i gceist leis an treoir atá á beartú athrú a dhéanamh ar chóras na hOstaire lena socraítear pá nó an bonn a bhaint den chóras sin, agus nach ndéanfar difear do Bhallstáit a bhfuil córais cómhargála a fheidhmíonn go maith acu.

Ar na cúiseanna sin, is ar an mbealach seo a leanas a dhéanann an Ostair an téacs a léirmhíniú:

- Ní thabharfar cearta aonair d'oibrithe leis an treoir atá á beartú;
- Na hoibleagáidí maidir le leordhóthanacht a eascraíonn as an treoir, beidh siad teoranta don phá íosta reachtúil;
- De réir na teorach, measfar gur leordhóthanach i gcónaí pá arna chaibidil ag na comhpháirtithe sóisialta;
- Ceadófar do na Ballstáit pá íosta reachtúil a thabhairt isteach leis an treoir, ach ní chuirfear d'oibleagáid orthu é sin a dhéanamh;
- I réimsí nár tháinig na comhpháirtithe sóisialta ar chomhaontú maidir le comhaontú cómhargála, ceadófar do na Ballstáit comhaontuithe comhchoiteanna a thabhairt isteach leis an treoir, ach ní chuirfear d'oibleagáid orthu é sin a dhéanamh.

Ráiteas ón bPolainn

Is mar luach bunúsach atá an comhionannas idir mná agus fir cumhdaithe i gconarthaí an Aontais Eorpaigh. Áirithíonn an Pholainn an comhionannas idir mná agus fir faoi chuimsiú córas náisiúnta dlí na Polainne i gcomhréir le conarthaí idirnáisiúnta maidir le cearta an duine, agus faoi chuimsiú luachanna bunúsacha agus prionsabail bhunúsacha an Aontais Eorpaigh. Ar na cúiseanna sin, is mar chomhionannas idir mná agus fir a dhéanfaidh an Pholainn an nath an ‘comhionannas inscne’ a léirmhíniú, agus éagothromaíochtaí ó thaobh pá idir mná is fir an léirmhíniú a bheidh aici ar an nath an ‘bearna phá idir na hinscní’, i gcomhréir le hAirteagail 2 agus 3 den Chonradh ar an Aontas Eorpach agus Airteagail 8 agus Airteagal 157(3) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh. I bhfianaise an mhéid thuas, aon nathanna eile ina bhfuil an téarma ‘inscne’, is mar ‘gnéas’ a dhéanfaidh an Pholainn an téarma sin a léirmhíniú i gcomhréir le hAirteagail 10, Airteagal 19(1) agus Airteagal 157(2) agus (4) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh.
